

คู่มือฝึกอบรมผู้ประกอบการ การศึกษากายใน ระดับอุดมศึกษา

คู่มือฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับอุดมศึกษา

คำนำ

๑๑๑๑๑๑๑

คู่มือฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

โดย : คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษา (ค.ป.อ.)

คณะอนุกรรมการดำเนินการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษา

พิมพ์ครั้งที่ 1 : มิถุนายน 2550

จำนวนพิมพ์ : 5,000 เล่ม

ISBN : 978-974-9762-25-7

จัดพิมพ์เผยแพร่ : สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0-2610-5373, 0-2610-5374
โทรสาร 0-2354-5530, 0-2354-5491
Website : <http://www.mua.go.th>

พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์
296 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์
บางยี่ขัน บางพลัด กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์ 0-2433-0026-7, 0-2433-8586
โทรสาร 0-2433-8587

ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : นายอนันต์ ศรีจำพันธ์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พัฒนาตัวบ่งชี้การประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยให้มีความ
ครอบคลุมทุกองค์ประกอบคุณภาพตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์
และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา
พ.ศ. 2546 และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐาน
การอุดมศึกษา มาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอื่นๆ
รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้งเชื่อมโยงกับการประกัน
คุณภาพภายนอก ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้ความเห็นชอบ
ให้สถาบันอุดมศึกษานำตัวบ่งชี้เหล่านี้ไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการพัฒนา
คุณภาพการจัดการศึกษา และให้จัดหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการ
ศึกษาภายใน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการ
ศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มองเห็นความจำเป็นในการ
ที่จะพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษาและสร้างผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
ให้มีแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นมาตรฐาน
เดียวกัน เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน มีประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา
ภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พร้อมทั้งจัดทำ “คู่มือฝึกอบรมผู้ประเมิน
คุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา” ฉบับนี้ขึ้น โดยหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าคู่มือฉบับนี้จะมีส่วนสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษาให้
มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน มีทักษะ
ในการทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับ

อุดมศึกษา และสถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพ
ภายนอก ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง
อันจะเป็นกลไกสำคัญสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของอุดมศึกษา
ที่ต่อเนื่องและยั่งยืนสืบไป

(นายกฤษฎพงษ์ กীরติกร)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สารบัญ

๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ๘

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญแผนภาพ	
สารบัญตาราง	
หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	
หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	
หลักสูตรที่ 1	2
แผนกำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ประเมินคุณภาพ	5
การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา หลักสูตรที่ 1	
หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	
หลักสูตรที่ 2	6
แผนกำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ประเมินคุณภาพ	8
การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา หลักสูตรที่ 2	
หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	
หลักสูตรที่ 3	10
แผนกำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ประเมินคุณภาพ	14
การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา หลักสูตรที่ 3	
หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	
หลักสูตรที่ 4	16

สารบัญ (ต่อ)

๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ๘

	หน้า
เนื้อหาหลักสูตร	
บทที่ 1 คุณสมบัติ หน้าที่ และจรรยาบรรณของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	17
คุณสมบัติของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	17
หน้าที่ของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	18
จรรยาบรรณของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน	19
บทที่ 2 บทบาทของคณะผู้ประเมิน	20
การเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม	20
การดำเนินการระหว่างการตรวจเยี่ยม	23
การดำเนินการภายหลังการตรวจเยี่ยม	26
บทที่ 3 เทคนิคการประเมินคุณภาพของผู้ประเมิน	28
ประเภทของการประเมินคุณภาพ	28
การอ่านและวิเคราะห์รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน	30
วิธีการสืบค้นข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพ	31
การสุ่มตัวอย่างและการสัมภาษณ์	32
การตัดสินผลการประเมินคุณภาพ	33
การประเมินคุณภาพของผลการประเมินหรือการประเมินอภิมาน	34

สารบัญ (ต่อ)

๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ๘

	หน้า
บรรณานุกรม	41
ภาคผนวกที่ 1 แบบรายงานผลการประเมินคุณภาพ	43
ภาคผนวกที่ 2 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการ	57

สารบัญแผนภาพ

๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ๘

		หน้า
แผนภาพที่ 1	สรุปขั้นตอนการเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม	22
แผนภาพที่ 2	สรุปขั้นตอนการดำเนินการระหว่างการตรวจเยี่ยม	25
แผนภาพที่ 3	สรุปขั้นตอนการดำเนินการหลังการตรวจเยี่ยม	27
แผนภาพที่ 4	ขั้นตอนของการประเมินนิมิต	38

สารบัญตาราง

๘ ๘ ๘ ๘ ๘ ๘

		หน้า
ตารางที่ ป.1	ผลการประเมินรายตัวป้งชี้ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	46
ตารางที่ ป.2	ผลการประเมินตามองค์ประกอบคุณภาพ	55
ตารางที่ ป.3	ผลการประเมินตามมาตรฐานการอุดมศึกษา	56

คู่มือฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา

หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
ระดับอุดมศึกษา

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันมีการจัดทำมาตรฐานที่เป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานตอบสนองต่อเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทั้งในระดับชาติและระดับอุดมศึกษา อาทิ มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา การจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย รวมทั้ง การปรับเปลี่ยนมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้พัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ให้ทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐาน ต่างๆ ข้างต้นรวมทั้งเชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงมองเห็นความจำเป็น ในการที่จะพัฒนาบุคลากรของระบบอุดมศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้น รวมถึง

การสร้างผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้มีแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา
- 2) เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา
- 3) เพื่อให้ได้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่มีแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่มีมาตรฐานเดียวกันและเชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก
- 4) เพื่อสร้างความมั่นใจในการเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา

หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย 4 หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน หลักสูตรที่ 1 (สำหรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาระดับคณบดีขึ้นไป ผู้อำนวยการสถาบัน/สำนักที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและหรือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา)

วัตถุประสงค์ในการอบรม

เพื่อให้ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาได้รับทราบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในที่พัฒนาขึ้นใหม่

จำนวน

2 รุ่นๆ ละ 250 คน รวม 500 คน

คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม

1. ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาระดับคณบดีขึ้นไป
2. ผู้อำนวยการสถาบัน/สำนักที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา
3. ผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและหรือสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

ระยะเวลาในการฝึกอบรม 1 วัน

โครงสร้างหลักสูตร ภาคการบรรยาย ฝึกปฏิบัติและอภิปราย 8 ชั่วโมง

หัวข้อการบรรยายและอภิปราย

- 1) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา
- 2) องค์ประกอบคุณภาพ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ
- 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพตามตัวบ่งชี้และตามจุดเน้นของสถาบัน
- 4) หน้าที่ จรรยาบรรณ บทบาทผู้ประเมิน
- 5) เทคนิคการประเมินคุณภาพและการประเมินผลการประเมิน

- 6) การเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
- 7) การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เข้าอบรมและวิทยากร
- 8) การฝึกปฏิบัติกรณีศึกษาเกี่ยวกับตัวบ่งชี้คุณภาพ

เกณฑ์การประเมินผลและขั้นตอนเป็นของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

ผู้ที่ถือว่าผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมในภาคบรรยาย ฝึกปฏิบัติ และอภิปรายครบเต็มเวลาที่กำหนด

แผนกำหนดการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา
หลักสูตรที่ 1

วัน / เวลา	08.30 - 09.45 น.	10.00 - 12.00 น.	13.00 - 14.30 น.	14.45 - 16.30 น.
วันที่....	พิธีเปิดการฝึกอบรม การบรรยายในหัวข้อ * การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา * หน้าที่ จรรยาบรรณ บทบาท ผู้ประเมิน * เทคนิคการประเมินคุณภาพและ - ผลการประเมิน * การเขียนรายงาน ผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายใน	การบรรยาย ในหัวข้อ * องค์ประกอบคุณภาพมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ * แนวทางการพัฒนาคุณภาพตามตัวบ่งชี้ และตามจุดเน้นของสถาบัน	* แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา	* แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ กรณีศึกษา (ต่อ) * อภิปราย - ชักถาม * พิธีปิดการฝึกอบรม และรับวุฒิบัตร

หมายเหตุ อาหารว่างและเครื่องดื่มเวลา 09.45 - 10.00 น. และเวลา 14.30 - 14.45 น.
อาหารกลางวันเวลา 12.00 - 13.00 น.

2. หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน หลักสูตร ที่ 2 (สำหรับผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันการศึกษา)

วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

เพื่อให้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษามีความเข้าใจและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในที่พัฒนาขึ้นใหม่

จำนวน 5 รุ่น ๆ ละ 300 คน รวม 1,500 คน

คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม

ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดและมีหนังสือรับรองว่ามีประสบการณ์ในการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง

ระยะเวลาในการฝึกอบรม 2 วัน

โครงสร้างหลักสูตร

ภาคการบรรยายและอภิปราย 8 ชั่วโมง

ภาคการฝึกปฏิบัติ 8 ชั่วโมง

หัวข้อการบรรยาย อภิปรายและการฝึกปฏิบัติ

- 1) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา
- 2) องค์ประกอบคุณภาพ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ
- 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพตามตัวบ่งชี้และตามจุดเน้นของสถาบัน
- 4) หน้าที่ จรรยาบรรณ บทบาทผู้ประเมิน
- 5) เทคนิคการประเมินคุณภาพและการประเมินคุณภาพของผลการประเมิน

- 6) การเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
- 7) การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เข้าอบรมและวิทยากร
- 8) ฝึกปฏิบัติในการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน การวิเคราะห์ SAR ฯลฯ

เกณฑ์การประเมินผลและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

ผู้ที่ถือว่าผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมในภาคบรรยาย อภิปราย และฝึกปฏิบัติครบเต็มเวลาที่กำหนด

แผนกำหนดการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

หลักสูตรที่ 2

วัน / เวลา	08.30 - 09.45 น.	10.00 - 12.00 น.	13.00 - 14.30 น.	14.45 - 16.30 น.
วันที่หนึ่ง	พิธีเปิดการฝึกอบรม การบรรยายในหัวข้อ * การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา * หน้าที่ จรรยาบรรณ บทบาทผู้ประเมิน * เทคนิคการประเมิน คุณภาพและ การประเมินคุณภาพ ผลการประเมิน * การเขียนรายงานผล การประเมินคุณภาพ การศึกษาภายใน	การบรรยายในหัวข้อ * องค์ประกอบคุณภาพ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และ เกณฑ์การประเมิน คุณภาพ * แนวทางการพัฒนา คุณภาพตามตัวบ่งชี้ และตามจุดเน้นของ สถาบัน	แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติและ มอบหมายงาน * ฝึกวิเคราะห์ประเด็น จาก SAR และข้อมูล พื้นฐาน	แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติและ มอบหมายงาน(ต่อ) * ฝึกวิเคราะห์ประเด็น จาก SAR และข้อมูล พื้นฐาน

หมายเหตุ อาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา 09.45 - 10.00 น. และเวลา 14.30 - 14.45 น.
อาหารกลางวัน เวลา 12.00 - 13.00 น.

แผนกำหนดการฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

หลักสูตรที่ 2

วัน / เวลา	08.30 - 09.45 น.	10.00 - 12.00 น.	13.00 - 14.30 น.	14.45 - 16.30 น.
วันที่สอง	แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติและ มอบหมายงาน (ต่อ) * สรุปผลการประเมิน	แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติและ มอบหมายงาน (ต่อ) * ฝึกการเขียนรายงานผล การประเมินคุณภาพ	การอภิปรายร่วมกัน ระหว่างวิทยากร และผู้เข้ารับการอบรม	พิธีปิดการฝึกอบรม และรับวุฒิบัตร

หมายเหตุ อาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา 09.45 - 10.00 น. และเวลา 14.30 - 14.45 น.
อาหารกลางวัน เวลา 12.00 - 13.00 น.

3. หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน หลักสูตร
ที่ 3 (สำหรับบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษาที่สนใจเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในแต่ยังไม่มี
ประสบการณ์)

วัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม

เพื่อให้ได้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่มีความรู้
ความสามารถ และมีทักษะในการทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา
ภายใน และมีแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่มีมาตรฐาน
เดียวกันและเชื่อมโยงกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก

จำนวน 11 รุ่นๆ ละ 40 คน รวม 440 คน

คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม

1. เป็นผู้บริหารที่กำกับดูแลงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา หรือ
2. เป็นหัวหน้าหรือผู้รับผิดชอบงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
ตั้งแต่ระดับคณะหรือหน่วยงานเทียบเท่าขึ้นไป หรือ
3. เป็นผู้มีความสนใจเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
แต่ไม่มีประสบการณ์

ระยะเวลาในการฝึกอบรม 3 วัน

โครงสร้างหลักสูตร

ภาคการบรรยายและอภิปราย	5 ชั่วโมง
ภาคการฝึกปฏิบัติ	18 ชั่วโมง

หัวข้อการบรรยายและอภิปราย

- 1) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา
- 2) องค์ประกอบคุณภาพ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน
คุณภาพ
- 3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพตามตัวบ่งชี้และตามจุดเน้นของ
สถาบัน
- 4) หน้าที่ จรรยาบรรณ บทบาทผู้ประเมิน
- 5) เทคนิคการประเมินคุณภาพและการประเมินคุณภาพของ
ผลการประเมิน
- 6) การเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
- 7) การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เข้าอบรมและวิทยากร

การฝึกปฏิบัติ

- 1) ฝึกวิเคราะห์ประเด็นปัญหาจาก SAR และเอกสารหลักฐาน
อ้างอิง ตลอดจนฝึกวางแผนการประเมินคุณภาพ
- 2) ฝึกการตรวจเยี่ยมในหน่วยงานที่กำหนด
- 3) ฝึกสรุปผลการประเมินคุณภาพ เขียนรายงานการประเมินคุณภาพ
ประเมินรายงานการประเมินคุณภาพของตนเองและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

เกณฑ์การประเมินผล

ผู้ที่ถือว่าผ่านการอบรมและเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน
จะต้องผ่านเกณฑ์ดังนี้

- 1) เข้ารับการฝึกอบรมในภาคบรรยาย และอภิปรายครบเต็มเวลา
ที่กำหนด
- 2) เข้ารับการฝึกอบรมภาคปฏิบัติครบเต็มเวลาที่กำหนด
- 3) ผ่านการประเมินจากวิทยากร

แหล่งฝึกปฏิบัติ

จัดหาหน่วยงานระดับคณะเพื่อเป็นสถานที่สำหรับฝึกปฏิบัติการประเมินคุณภาพ โดยหน่วยงานดังกล่าวจะต้องจัดเตรียมรายงานการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ที่สมบูรณ์ พร้อมทั้ง common data set และเอกสารหลักฐานอ้างอิงอื่นๆ ในรูปแบบเอกสาร และ diskette พร้อมส่งให้สกอ. ก่อนการฝึกอบรม 2 สัปดาห์ (ข้อมูลปีการศึกษา 2549)

การเตรียมตัวเข้ารับการฝึกอบรม

- 1) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับเอกสารเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปศึกษาล่วงหน้า อย่างน้อย 7 วัน
- 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เช่น เอกสารเรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ของ สกอ.
- 3) ศึกษารายงานการประเมินตนเอง (SAR) และเอกสารอ้างอิงอื่นๆ ของหน่วยงาน รวมทั้งคู่มือการประกันคุณภาพของหน่วยงานที่จะประเมินคุณภาพ

การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

ผู้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จะต้องมีความสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ
2. เป็นผู้ที่ได้รับการฝึกประสบการณ์เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยมีหนังสือ

รับรองจากประธานคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไว้แล้ว

แผนกำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

หลักสูตรที่ 3

วัน / เวลา	08.30 - 09.45 น.	10.00 - 12.00 น.	13.00 - 15.00 น.	15.15 - 18.15 น.
วันที่หนึ่ง	พิธีเปิด การบรรยายในหัวข้อ * การประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา * หน้าที่ จรรยาบรรณ บทบาทผู้ประเมิน * เทคนิคการประเมิน คุณภาพและ การประเมินคุณภาพ ผลการประเมิน * การเขียนรายงาน ผลการประเมิน คุณภาพการศึกษา ภายใน	การบรรยายในหัวข้อ * องค์ประกอบคุณภาพ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และ เกณฑ์การประเมิน คุณภาพ * แนวทางการพัฒนา คุณภาพตามตัวบ่งชี้ และตามจุดเน้นของ สถาบัน	แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติและ มอบหมายงาน * ฝึกวิเคราะห์ประเด็น ปัญหาจาก SAR * ศึกษา SAR และ เอกสารหลักฐาน อ้างอิงต่าง ๆ	* ศึกษา SAR และ เอกสารหลักฐานอ้างอิง ต่างๆ (ต่อ) * สรุปรายการที่ต้องการหา ข้อมูลเพิ่มเติม * วางแผนการประเมินและ ตรวจเยี่ยมหน่วยงาน และพบปะกับผู้รับผิดชอบ ข้อมูล

หมายเหตุ อาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา 09.45 - 10.00 น. และเวลา 15.00 - 15.15 น.
อาหารกลางวัน เวลา 12.00 - 13.00 น.

แผนกำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา

หลักสูตรที่ 3

วัน / เวลา	08.30 - 10.00 น.	10.15 - 12.15 น.	13.00 - 15.00 น.	15.15 - 17.45 น.
วันที่สอง	* ฝึกปฏิบัติ (ต่อ) * ทบทวนแผนการ ตรวจเยี่ยมหน่วยงาน (08.30 - 09.00 น.) * พบผู้บริหารเพื่อฟัง การบรรยายสรุป และสัมภาษณ์ผู้บริหาร (09.00 - 10.00 น.)	* ฝึกปฏิบัติ (ต่อ) * ตรวจเยี่ยมหน่วยงาน และเก็บข้อมูล	* ฝึกปฏิบัติ (ต่อ) * ตรวจเยี่ยมหน่วยงาน และเก็บข้อมูล	* ฝึกปฏิบัติ (ต่อ) * สรุปงานประจำวัน * แต่ละกลุ่มเขียนรายงาน สรุปและตัดสินผล เบื้องต้น
วันที่สาม	* การอภิปรายร่วมกัน ระหว่างวิทยากร และผู้เข้ารับการอบรม * ประชุมสรุปผลการ ประเมินคุณภาพรวม * หาข้อมูลเพิ่มเติมจาก หน่วยงาน	* เขียนรายงานผลการ ประเมินคุณภาพและ ข้อเสนอแนะ * แต่ละกลุ่มเตรียม การให้ข้อมูลย้อนกลับ	* รายงานผลการประเมิน แก่ผู้บริหารของหน่วยงาน ที่ประเมิน	* อภิปรายซักถาม * วิทยากรให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม * พิธีปิดการฝึกอบรม และรับผู้บัตร

หมายเหตุ อาหารว่างและเครื่องดื่ม เวลา 10.00 - 10.15 น. และเวลา 15.00 - 15.15 น.
อาหารกลางวัน เวลา 12.00 - 13.00 น.

4. หลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการขยายผล หลักสูตรที่ 4 สถาบันอุดมศึกษาไปดำเนินการจัดฝึกอบรมเองโดยใช้หลักสูตรที่ 3 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและวิทยาการในการฝึกอบรมจะต้องเป็นวิทยาการจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือบุคคลที่วิทยาการของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง ทั้งนี้ การขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นไปตามเงื่อนไขเช่นเดียวกับหลักสูตรที่ 3

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา
- 2) ผู้ผ่านการฝึกอบรมมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในการทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา
- 3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่มีแนวปฏิบัติในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และขึ้นบัญชีเป็นผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 4) สถาบันอุดมศึกษามีความพร้อมเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกและเกิดวัฒนธรรมคุณภาพในองค์กร

บทที่

1

คุณสมบัติ หน้าที่ และจรรยาบรรณของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1. คุณสมบัติของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

คุณสมบัติเฉพาะ

1. มีประสบการณ์การสอนหรือการทำงานภายในสถานศึกษา หรือเป็นผู้บริหารสถานศึกษา หรือเป็นบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่ประเมิน
2. ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดให้ หรือมอบหมายให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จัดฝึกอบรม

3. มีความรู้ความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพการศึกษา
4. มีความเชื่อมั่นในระบบประกันคุณภาพการศึกษา
5. มีความเข้าใจกระบวนการทำงานของสถานศึกษา

คุณสมบัติทั่วไป

1. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม
2. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารอย่างกัลยาณมิตร
3. มีทัศนคติที่กว้างไกล
4. มีความหนักแน่นสุ่มรอบคอบ
5. มีทักษะในการคิด วิเคราะห์
6. ความเป็นกลาง

7. มีความสนใจที่จะทำประโยชน์ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาอย่างแท้จริง

2. หน้าที่ของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

องค์ประกอบของคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ประกอบด้วย ประธาน กรรมการ และเลขานุการ โดยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

หน้าที่ของประธานคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1. ศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยมหน่วยงานร่วมกับคณะผู้ประเมินคุณภาพโดยการปรึกษาหารือกับผู้บริหารหน่วยงาน
3. กำกับดูแลการตรวจเยี่ยมหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
4. ประสานงานการประเมินให้สอดคล้องสัมพันธ์กันไม่ซ้ำซ้อน โดยเฉพาะกรณีที่มีการแยกย้ายกันประเมินเฉพาะเรื่อง
5. ร่วมกับคณะผู้ประเมินคุณภาพสรุปผลการประเมินเป็นระยะๆ
6. เป็นประธานพิจารณาผลการประเมินรวบยอด
7. แจ้งผลการประเมินอย่างไม่เป็นทางการด้วยวาจาต่อหน่วยงาน
8. ให้คำแนะนำและชี้ประเด็นสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาแก่หน่วยงาน
9. กำกับการจัดทำและส่งรายงานผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้อง
10. ร่วมรับผิดชอบผลการประเมินและรายงานการประเมิน

หน้าที่ของคณะผู้ประเมินคุณภาพ

1. ศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ร่วมกับประธานคณะผู้ประเมินคุณภาพจัดทำกำหนดการตรวจเยี่ยมหน่วยงาน

3. ตรวจเยี่ยมหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
4. ร่วมสรุปผลการประเมินเป็นระยะๆ
5. ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อประธานคณะผู้ประเมิน

คุณภาพ

6. ร่วมพิจารณาผลการประเมินรวบยอด
7. ร่วมรับผิดชอบผลการประเมินและรายงานการประเมิน

หน้าที่ของเลขานุการ

1. ติดต่อและประสานการประเมินคุณภาพของหน่วยงาน
2. รับผิดชอบงานเลขานุการของคณะผู้ประเมินคุณภาพ
3. ติดตามการจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา

หมายเหตุ : ในกรณีที่สถานศึกษาและผู้ประเมินอนุญาตให้ผู้สังเกตการณ์ร่วมอยู่ในคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ให้ประธานเป็นผู้กำหนดบทบาทของผู้สังเกตการณ์ และให้ประธานแจ้งบทบาทของผู้สังเกตการณ์แก่สถานศึกษาทราบ โดยขอให้ผู้สังเกตการณ์ยึดถือจรรยาบรรณเช่นเดียวกับผู้ประเมินคุณภาพ

3. จรรยาบรรณของผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1. มีความซื่อสัตย์ ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากการตรวจเยี่ยมและการประเมิน
2. ไม่นำความลับของข้อมูลไปเปิดเผย
3. มีความอดกลั้น และยืดหยุ่น
4. มีความยุติธรรม รายงานสิ่งที่ค้นพบตามหลักฐานที่ปรากฏ
5. อุทิศเวลาอย่างเต็มที่ตามวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ 2

บทบาทของคณะผู้ประเมิน

1. การเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม

1. ผู้ประเมินคุณภาพแต่ละคนศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) และเอกสารที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรฐานการอุดมศึกษา คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เอกสารทิศทางการอุดมศึกษาไทย เป็นต้น

2. ประธานคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบเขต วิธีการในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้คณะผู้ประเมินทราบ พร้อมทั้งร่วมกันวิเคราะห์ SAR ของหน่วยงานเพื่อสรุปประเด็น ข้อสงสัย และหาข้อมูลเพิ่มเติมในเบื้องต้น

3. แบ่งหน้าที่ให้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละคนได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียด

4. วางแผนตรวจเยี่ยมร่วมกัน ตลอดจนปรึกษาหารือ อภิปราย แสดงความคิดเห็น เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐาน และกำหนดเกณฑ์ในการประเมินไปในทิศทางเดียวกัน

5. จัดทำตารางการตรวจเยี่ยมเป็นลายลักษณ์อักษรแจ้งให้หน่วยงานที่ถูกประเมินทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน เพื่อให้หน่วยงานสามารถนัดหมายบุคคลที่คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในต้องการสัมภาษณ์ หรือจัดเตรียมเอกสารที่ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษา

ภายในต้องการเพิ่มเติม หรือแจ้งหน่วยงานย่อยที่ผู้ประเมินประสงค์จะเข้าประเมิน ตลอดจนสามารถเตรียมการด้านอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. นัดหมายคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อลงพื้นที่ในหน่วยงานที่รับการประเมิน

7. ประสานงานกับหน่วยงาน/สถาบันที่ขอรับการประเมินเพื่อขอการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อประหยัดเวลาในการประเมิน

แนวทางการจัดทำตารางตรวจเยี่ยม

วันที่ 1

- ประชุมร่วมกับคณะผู้บริหารหน่วยงานและบุคลากร
- สัมภาษณ์ผู้บริหาร
- ศึกษาข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมจากเอกสารโดยตรวจสอบ

รายละเอียดตามตัวบ่งชี้

- ลงพื้นที่หาข้อมูลรายละเอียดในประเด็นเฉพาะ
- ประชุมสรุปผลอย่างไม่เป็นทางการของวันที่ 1

วันที่ 2

- ตรวจเยี่ยมตามแผนประเมินที่ระบุไว้
- หาข้อมูลหลักฐานในพื้นที่ปฏิบัติการ และผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่
- ตรวจสอบเอกสารในพื้นที่
- สัมภาษณ์ อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ศิษย์เก่าและผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียอื่น ๆ

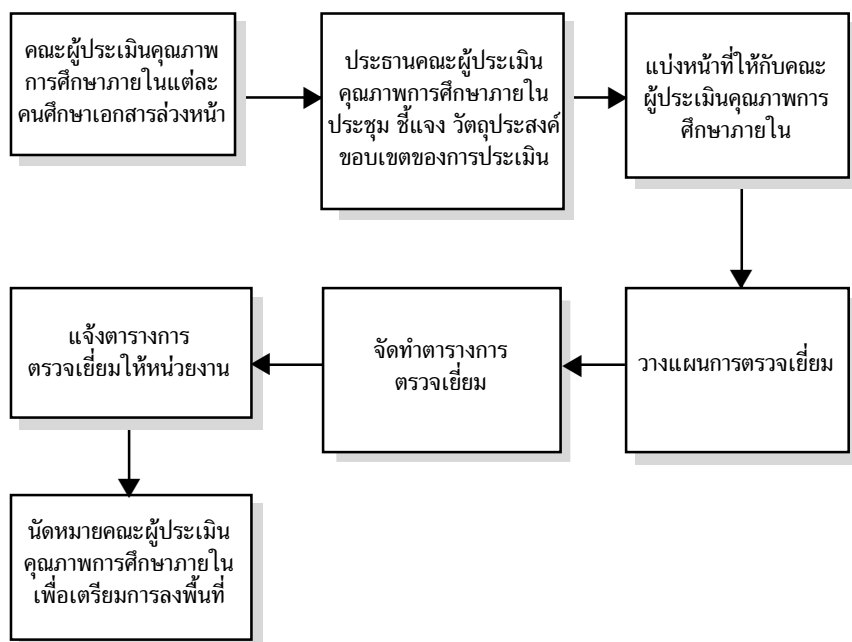
- ตรวจสอบห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ฯลฯ
- ตรวจเยี่ยมหน่วยงานสนับสนุนต่าง ๆ
- ประชุมคณะผู้ประเมินและสรุปผลอย่างไม่เป็นทางการของวันที่ 2

วันที่ 3

- หาข้อสรุป แต่ละตัวบ่งชี้องค์ประกอบและมาตรฐานการอุดมศึกษา
- พบผู้บริหารหรือลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม (หากจำเป็น)
- ประชุมปรึกษาหารือคณะผู้ประเมินเพื่อสรุปผล
- ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่ได้รับการประเมินเพื่อรายงานผลการประเมินขั้นต้นด้วยวาจา

หมายเหตุ : ในการปฏิบัติงานจริง คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะสามารถปรับเปลี่ยนตารางตรวจเยี่ยมได้ตามความเหมาะสม

สรุปขั้นตอนการเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม

แผนภาพที่ 1 สรุปขั้นตอนการเตรียมการก่อนการตรวจเยี่ยม

2. การดำเนินการระหว่างการตรวจเยี่ยม

1. ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับหน่วยงานเพื่อทราบวัตถุประสงค์ของการประเมิน และสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ผู้บริหาร และบุคลากรของหน่วยงาน

รายละเอียดของการประชุมชี้แจงประกอบด้วย

1.1 ประธานคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน แนะนำคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและแจ้งวัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

1.2 หน่วยงานแนะนำทีมบริหารและสรุปรายงานผลการประเมินตนเองโดยแยกเป็นผลการประเมินในภาพรวมของแต่ละองค์ประกอบคุณภาพและแต่ละมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนจุดเด่น นวัตกรรมหรือวิธีปฏิบัติที่ดี จุดที่ควรพัฒนา แผนและเป้าหมายการพัฒนาในปีต่อไป

1.3 ประธานคณะผู้ประเมินฯ แจ้งตารางการประเมินและชี้แจงวิธีการประเมินให้หน่วยงานเข้าใจให้ชัดเจน เช่น ประเมินจากเอกสาร บันทึกการสัมภาษณ์ การสังเกตการทำงาน

1.4 คณะผู้ประเมินฯ ขอความอนุเคราะห์สิ่งอำนวยความสะดวกจากหน่วยงาน เช่น ห้องประชุม ผู้นำทาง ผู้ประสานงานในพื้นที่ รวมถึงห้องทำงาน อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ internet, intranet และ LCD projector

2. พบผู้บริหารเพื่อสัมภาษณ์ขั้นต้นเกี่ยวกับปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงานของผู้บริหารและอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการประเมินการบริหารจัดการของผู้บริหาร

3. ตรวจสอบเอกสารอ้างอิงในแต่ละตัวบ่งชี้เพิ่มเติมจากการศึกษาขั้นต้นที่ได้ศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารรายงานการประเมิน

ตนเอง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง หากเอกสารในส่วนใดที่คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในพบว่าบางประเด็นที่มีข้อสงสัย หรือต้องการหาข้อมูลเพิ่มเติม สามารถตรวจสอบจากเอกสารข้อมูลทางสถิติ หรืออื่นๆ ที่หน่วยงานจัดเตรียมไว้

4. ตรวจเยี่ยมตามหน่วยงานย่อยต่างๆ ในพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบเอกสาร โครงการสอน สื่อการสอน ในพื้นที่ปฏิบัติ รวมทั้งตรวจสอบห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน ห้องสมุดและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

5. สรุปผลการประเมินในแต่ละวัน เพื่อทราบความคืบหน้าของการประเมิน ร่วมปรึกษาหารือในประเด็นที่ไม่แน่ใจ เพื่อให้สรุปผลการรายงาน มีความชัดเจนยิ่งขึ้น การเขียนรายงานควรให้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในแต่ละคนร่างรายงานตามงานที่ได้รับมอบหมายและนำข้อมูลนั้นมาสังเคราะห์ร่วมกัน โดยมีการทบทวนอภิปรายจนได้ข้อสรุปร่วมกัน

6. พบผู้บริหารเพื่อขอความคิดเห็นหรือยืนยันข้อมูลบางประเด็น เพื่อให้คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมีความมั่นใจในข้อมูลที่ได้รับเพื่อนำมาสรุปผลการจัดเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินมีความถูกต้อง ชัดเจนตรงตามเป้าหมาย

7. รายงานผลการประเมินขั้นต้นอย่างไม่เป็นทางการ โดยเชิญผู้บริหารหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมฟังผลการประเมินของคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ในการรายงานผลควรจะต้องประกอบด้วยเนื้อหาและขั้นตอนดังนี้

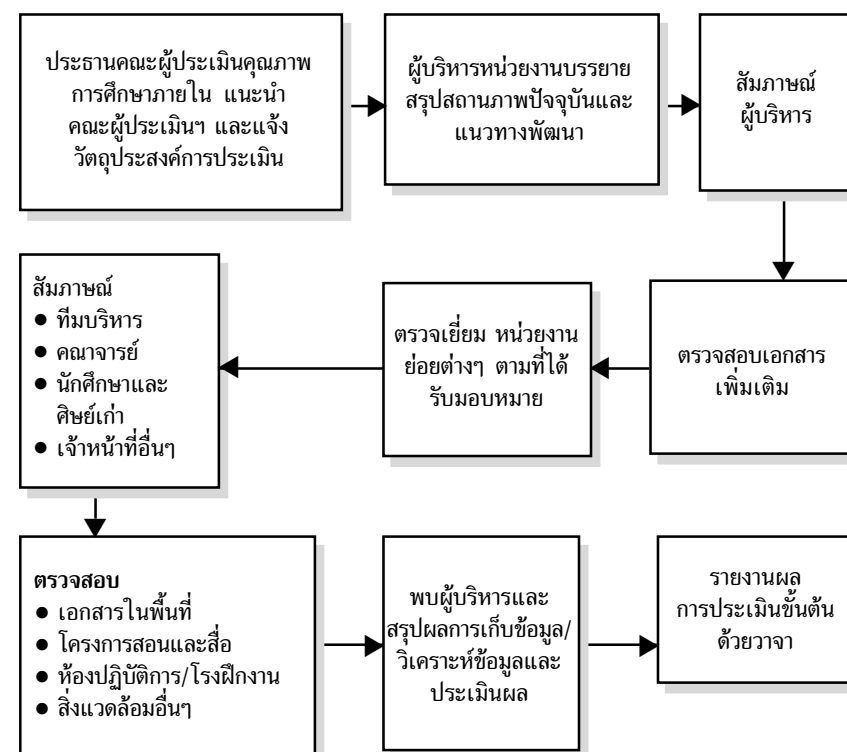
7.1 ขอบเขตที่ให้ความร่วมมือและให้ความอนุเคราะห์ระหว่างการประเมิน

7.2 ย้ำถึงวัตถุประสงค์ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

7.3 ประธานนำเสนอผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบ และแต่ละมาตรฐานการอุดมศึกษาพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ และให้คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่มีการซักถาม

7.4 ประธานคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสรุปผลในภาพรวม

สรุปขั้นตอนการดำเนินการระหว่างการตรวจเยี่ยม

แผนภาพที่ 2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการระหว่างการตรวจเยี่ยม

3. การดำเนินการภายหลังการตรวจเยี่ยม

1. วิเคราะห์และสรุปผลการประเมินเพื่อเขียนรายงาน

1.1 วิเคราะห์ว่าแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานสอดคล้องกับปรัชญา ปณิธาน เป้าประสงค์และแผนงานตามที่กำหนดไว้

1.2 วิเคราะห์ว่าหน่วยงานมีระบบและกลไกการดำเนินงานตามพันธกิจและจุดเน้น

1.3 วิเคราะห์ว่าผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เป็นไปตามเกณฑ์ และได้มาตรฐาน

1.4 วิเคราะห์จุดแข็ง วิธีปฏิบัติที่ดีหรือนวัตกรรม จุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนเสนอแนวทางในการเสริมจุดแข็งและพัฒนาจุดที่ควรปรับปรุง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องต่อไป

2. เขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในโดยยึดหลักเกณฑ์ดังนี้

2.1 การเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะต้องสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและหาหลักฐานประกอบพร้อมทั้งมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวบ่งชี้อย่างครบถ้วน

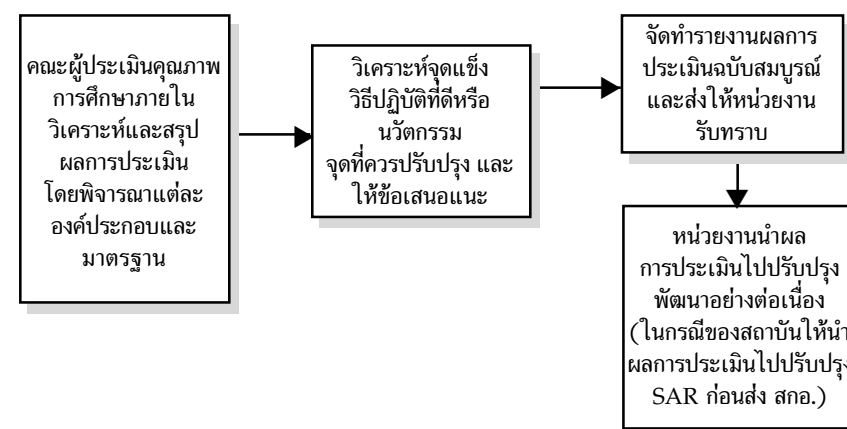
2.2 การเขียนรายงานจะต้องเป็นการเขียนตามสภาพข้อเท็จจริง ประมาณ 15–20 หน้า โดยสรุปประเด็นสั้นๆ ได้ใจความชัดเจนพร้อมทั้งอ้างอิง

2.3 รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในประกอบด้วย รายงานคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน วิธีการประเมินผลการประเมิน จุดเด่น วิธีปฏิบัติที่ดีหรือนวัตกรรม จุดที่ควรปรับปรุง รายงานองค์ประกอบและมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาหน่วยงาน

2.4 ส่งรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของหน่วยงานให้กับผู้เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ รายละเอียดแบบรายงานผลการประเมินคุณภาพปรากฏตามภาคผนวกที่ 1

สรุปขั้นตอนการดำเนินการหลังการตรวจเยี่ยม

แผนภาพที่ 3 สรุปขั้นตอนการดำเนินการหลังการตรวจเยี่ยม

บทที่ 3

เทคนิคการประเมินคุณภาพของผู้ประเมิน

1. ประเภทของการประเมินคุณภาพ

1. การประเมินตามแนวนอน เป็นการประเมินในหน่วยงานระดับเดียวกันในเรื่องเดียวกัน หรือตัวบ่งชี้เดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมั่นใจว่าได้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในทุกหน่วยงานด้วยมาตรฐานเดียวกัน ตัวอย่างเช่น การประเมินหลักสูตร ถ้าหากคณะมีนโยบายในการประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุก 5 ปี คณะผู้ประเมินจะประเมินทุกภาควิชาในเรื่องเดียวกันนี้

2. การประเมินตามแนวตั้ง มุ่งเน้นการประเมินเชิงลึกเพื่อสืบค้นข้อมูลจากผู้ปฏิบัติโดยเจาะจงข้อมูลจากภาพกว้างไปสู่ภาพลึกของหน่วยงาน เช่น เนื้อหาหลักสูตร => ประมวลรายวิชา => จัดทำแผนการสอน => จัดตารางสอน => เอกสารประกอบการสอน => สื่อการสอน หรือจากหน่วยงานปฏิบัติโยงสู่ภาพกว้าง เช่น เครื่องมือห้องปฏิบัติการ => การจัดทำแผนบำรุงรักษา => การใช้ห้องปฏิบัติการ => อาจารย์ผู้สอนปฏิบัติการ => เอกสารประกอบการสอน ทำให้ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในได้ค้นหาข้อมูลเป็นกระบวนการที่ชัดเจน และมั่นใจในผลลัพธ์ของงาน

3. การประเมินไปข้างหน้า เนื่องจากการจัดการศึกษามีบางกิจกรรมจะดำเนินการเพียง ปีละ 1 ครั้ง เช่น การรับสมัคร การสอบคัดเลือก การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ฯลฯ เมื่อคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไปประเมินในพื้นที่อาจไม่ใช่ช่วงเวลาที่ต้องดำเนินกิจกรรมนั้น

อย่างไรก็ตามคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะสามารถประเมินได้ โดยดูเจตนาของการดำเนินการ ตัวอย่างเช่น คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในต้องการทราบอัตราร้อยละของการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา แต่ระยะเวลายังไม่ถึงช่วงของการสำรวจข้อมูลเพราะหน่วยงานแจ้งว่าจะสำรวจข้อมูลเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว 1 ปี ในช่วงของกรรมการเข้าประเมินนั้นได้ผ่านไป 9 เดือนเท่านั้น คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอาจขอข้อมูลย้อนรอย เช่น ขอดูการเตรียมการในการสำรวจข้อมูล โดยขอเอกสารคำสั่งแต่งตั้งกรรมการ แบบสำรวจโครงการงบประมาณ ถ้ามีสิ่งเหล่านี้จะทำให้คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมั่นใจว่าหน่วยงานมุ่งมั่นจะดำเนินการกิจกรรมดังกล่าว

4. การประเมินย้อนกลับ เป็นการหาข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมั่นใจว่าผลลัพธ์นั้นได้ปฏิบัติจริงและเป็นผลสัมฤทธิ์ที่มีกระบวนการปฏิบัติงานชัดเจน ตัวอย่างเช่น คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในพบว่าหน่วยงานแจ้งว่าการฝึกงานในสถานประกอบการตรงกับสาขาวิชาชีพร้อยละ 90 เป็นต้น ในเรื่องนี้เพื่อให้มั่นใจในผลลัพธ์ที่หน่วยงานแจ้งไว้ คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับของการฝึกงานนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับด้วยข้อมูลแหล่งฝึกงาน นักศึกษาฝึกงาน โครงการนักศึกษาว่าตรงกับสาขาวิชาชีพหรือไม่ ทำให้มั่นใจว่าผลลัพธ์เกิดขึ้นจากกลไกของกระบวนการประกันคุณภาพจริง

5. เทคนิคการเก็บข้อมูลระหว่างการตรวจเยี่ยม ในระหว่างการตรวจเยี่ยมพื้นที่ คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในควรบันทึกข้อมูลที่ค้นพบจากการประเมิน เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงในการสรุปผลการประเมิน การบันทึกข้อมูลควรจะจดบันทึกโดยทันทีเพื่อให้ข้อมูลมีความแม่นยำและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายละเอียดที่ควรบันทึกประกอบด้วยวัน เวลา สถานที่ ชื่อผู้รับการสัมภาษณ์ รายละเอียดของกิจกรรมในพื้นที่ ชื่อเอกสาร กระบวนการของการปฏิบัติงานและผลลัพธ์จากงาน ฯลฯ

2. การอ่านและวิเคราะห์รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน

2.1 การอ่านรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

การอ่านรายงานการประเมินตนเอง ต้องอ่านอย่างละเอียด วิเคราะห์และบันทึกในรายละเอียดที่จะเอื้อต่อการประเมินภาคสนาม แต่ต้องไม่มากและละเอียดจนเกินความจำเป็น และบันทึกด้วยภาษาที่ทั้งผู้บันทึกและผู้อ่านเข้าใจได้ไม่ยาก

- 1) อ่านให้เห็นภาพรวมของรายงาน 1 รอบ เพื่อความเข้าใจสถาบัน
- 2) อ่านโดยรายละเอียดในแต่ละตัวบ่งชี้ เพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน จุดแข็ง วิธีปฏิบัติที่ดีหรือนวัตกรรม จุดที่ควรพัฒนาและแนวทางในการพัฒนา
- 3) บันทึกจุดที่ไม่ชัดเจนหรือมีข้อสงสัยที่พบในแบบรายงานการประเมินตนเองเพื่อยืนยันข้อเท็จจริงต่อไป
- 4) อ่านอย่างวิเคราะห์โดยให้เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การประเมิน

2.2 เทคนิคการวิเคราะห์รายงาน

การอ่านและวิเคราะห์รายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในต้องอ่านอย่างละเอียด วิเคราะห์ และบันทึกในรายละเอียดที่จะเอื้อต่อการประเมินภาคสนาม โดยบันทึกด้วยภาษาที่ทั้งผู้บันทึกและผู้อ่านเข้าใจได้ไม่ยาก ในการวิเคราะห์รายงานต้องวิเคราะห์ทั้งความสอดคล้องและเนื้อหาดังต่อไปนี้

1) ตรวจสอบความครบถ้วนของหัวข้อในรายงาน ตั้งแต่ ปก คำนำ สารบัญ บทสรุปผู้บริหาร ข้อมูลเบื้องต้นของสถาบัน ผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน รายละเอียดการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ตามองค์ประกอบและตามมาตรฐานการอุดมศึกษา จุดเด่น วิธีปฏิบัติที่ดีหรือนวัตกรรม จุดที่ควรปรับปรุง แผนและเป้าหมายการพัฒนาในปีต่อไป และเอกสารสนับสนุนต่างๆ

2) ตรวจสอบและวิเคราะห์รายงาน

- 2.1 มีความครบถ้วนและชัดเจนของข้อมูลตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 2.2 มีความสอดคล้องของผลการดำเนินงานและเอกสารสนับสนุนหรือหลักฐานอื่นๆ ที่อ้างอิง
- 2.3 มีเอกสารสนับสนุนหรือหลักฐานอ้างอิงที่เพียงพอและเชื่อถือได้
- 2.4 แผนและการดำเนินงานตอบสนองหรือสนับสนุนต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และจุดเน้นของหน่วยงาน

3. วิธีการสืบค้นข้อมูลเพื่อการประเมินคุณภาพ

1. สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูล เพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ต้องการและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการจัดทำฐานข้อมูล
2. สืบค้นจากเอกสารรวมถึงงานวิจัยสถาบัน เพื่อตรวจสอบยืนยันข้อมูลใน SAR หากยังมีประเด็นใดที่เอกสารอ้างอิงให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ต้องค้นหาเพิ่มเติมจากบันทึก หรือร่องรอยที่หน่วยงานรวบรวมไว้ต่อไป
3. สืบค้นจากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงจากผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่หรือผู้ที่รับผิดชอบในกิจกรรมนั้น

เพิ่มเติมจากฐานข้อมูลและเอกสารอ้างอิง หากผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในมีการเตรียมการที่ดีก่อนการสัมภาษณ์จะทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นจริงและมั่นใจในหลักฐานเอกสารที่ปรากฏ

4. สืบค้นจากการสังเกตการปฏิบัติงานจริง โดยปกติการสังเกตจะทำให้ผู้ประเมินได้รับข้อมูลที่เป็นจริง การสังเกตอาจจะใช้ควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร

5. สืบค้นจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง สถานประกอบการและชุมชน เพื่อยืนยันสภาพความเป็นจริง และได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

4. การสุ่มตัวอย่างและการสัมภาษณ์

4.1 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ในการประเมินหน่วยงาน ประเด็นที่ทำให้คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ขึ้นอยู่กับวิธีการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยเฉพาะจำนวนและความหลากหลายของตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างขึ้นอยู่กับทักษะ ประสิทธิภาพ และระยะเวลาในการตรวจประเมินหน่วยงานนั้นๆ

4.2 เทคนิคการสัมภาษณ์ ผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจะต้องเตรียมการเพื่อให้การสัมภาษณ์มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1) ควรชี้แจงว่าจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์เป็นไปเพื่อผู้ประเมินและผู้รับการประเมินจะได้ร่วมมือกันค้นหาจุดแข็ง หรือจุดที่ควรปรับปรุงของระบบงาน ตลอดจนจะได้มีแนวทางในการพัฒนาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์กับผู้ปฏิบัติงานและสถาบัน

2) ควรเตรียมการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า โดยส่วนใหญ่จะตั้งคำถาม 3 รูปแบบคือ

- คำถามปลายเปิด คำถามปลายเปิดเป็นคำถามที่ผู้ตอบสามารถตอบได้กว้างมาก เราจะใช้คำถามชนิดนี้ก็ต่อเมื่อต้องการทราบความคิดเห็นของผู้รับการประเมิน เพื่อรับทราบคำอธิบายหรือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รับการประเมินสามารถอธิบายเหตุผลประกอบได้

- คำถามปลายปิด/ถามตรงประเด็น คำถามปลายปิดต้องการคำตอบเพียง "ใช่" หรือ "ไม่ใช่" เท่านั้น แต่ในขณะเดียวกันคำถามที่ตรงประเด็นอาจจะทำให้ได้คำอธิบายที่สั้นๆ คำถามในกลุ่มนี้ต้องการถามในสิ่งที่ต้องการข้อมูลเฉพาะ

- คำถามแบบพินิจ/ถามเพื่อความกระจ่าง เป็นคำถามแบบปลายเปิดชนิดหนึ่ง แต่เป็นคำถามที่มีขอบเขตที่แคบกว่าที่ต้องการคำอธิบายให้เกิดความกระจ่าง

3) ต้องทำตัวเป็นกัลยาณมิตร ให้กำลังใจ และสร้างบรรยากาศที่ดีในการสัมภาษณ์

4) ต้องเป็นผู้ที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสุภาพ อ่อนโยน

5) ให้อาการกับผู้รับการสัมภาษณ์ในการคิดคำตอบเมื่อผู้รับการสัมภาษณ์ประหม่า กังวล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

6) ต้องมีความรู้สึกไวต่อการแสดงออกของผู้รับการสัมภาษณ์ และระมัดระวังการใช้ภาษาของตัวผู้สัมภาษณ์

5. การตัดสินผลการประเมินคุณภาพ

1. การตัดสินผลจากข้อเท็จจริง : การตัดสินผลลักษณะนี้จะเป็นการตัดสินผลจากหลักฐานข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ซึ่งคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสามารถยืนยันจากหลักฐานที่มีอยู่ได้ทั้งจากเอกสารการสัมภาษณ์ และการสังเกต

2. การตัดสินผลจากการอนุมาน : ในกรณีนี้คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในไม่สามารถหาหลักฐานอ้างอิงในเชิงข้อมูลและเอกสารมายืนยันได้ แต่ต้องตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในจากบริบทของหลักฐานอ้างอิงอื่น เช่น ผลจากการสัมภาษณ์ สังเกต และข้อมูลประกอบอื่น ๆ เพื่อใช้ประกอบการอนุมานผลการประเมิน

6. การประเมินคุณภาพของผลการประเมินหรือการประเมินอภิมาน

การประเมินคุณภาพของผลการประเมินหรือการประเมินอภิมาน (meta - evaluation) เป็นการประเมินที่นักประเมินทุกคนควรจะทำ ทั้งนี้ นอกจากทำให้มั่นใจว่าผลการประเมินของตนเองมีคุณภาพน่าเชื่อถือแล้ว ยังส่งผลให้นักประเมินสามารถพัฒนาศักยภาพและกระบวนการประเมินของตนเองให้ดียิ่งๆ ขึ้นอีกด้วย

หลักการเกี่ยวกับการประเมินอภิมาน

6.1 ความหมาย

Scriven (1991) นิยามการประเมินอภิมานว่าเป็นการประเมินงานประเมิน (evaluation of evaluation) การประเมินระบบการประเมิน หรือการประเมินเครื่องมือประเมิน หรือกล่าวโดยอ้อมเป็นการประเมินนักประเมิน การประเมินอภิมานจะช่วยค้นหาหรือระบุผลกระทบของอคติที่เกิดขึ้นในการรายงานผลการประเมิน การประเมินอภิมานจึงเป็นเหมือนเป็นการจับผิดทางวิชาชีพด้วยตนเอง

ส่วน Stufflebeam (2000) กล่าวว่า การประเมินอภิมาน หมายถึง กระบวนการบรรยาย การได้รับและประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศเชิงบรรยาย และข้อมูลสารสนเทศเชิงการตัดสินใจเกี่ยวกับบรรดาประโยชน์ (utility) ความเป็นไปได้ (feasibility) ความเหมาะสม (propriety) และความถูกต้องของการประเมิน (accuracy) เพื่อชี้แนะทางการประเมิน และเพื่อรายงานจุดแข็งจุดอ่อนของการประเมินต่อสาธารณชน

6.2 ประโยชน์ของการประเมินอภิมาน

การประเมินอภิมานมีความสำคัญต่อทั้งผู้ใช้และผู้ผลิตงานประเมินซึ่งต้องการความมั่นใจในผลการประเมินที่มีความถูกต้องทางเทคนิค สำหรับนักประเมินมีอาชีพแล้ว การประเมินอภิมานเป็นกลไกการประกันคุณภาพซึ่งใช้ในการตรวจสอบจุดแข็งของแผนการประเมิน ปฏิบัติการด้านการประเมิน การจัดทำรายงานการประเมิน วิธีการสื่อสารผลการประเมิน เพื่อให้ นักประเมินสามารถจัดทำรายงานประเมินที่สามารถปกป้องตนเองได้ การประเมินอภิมานจึงมีความสำคัญในสาขาวิชาการประเมินเหมือนการตรวจสอบ (audit) ในสาขาการบัญชี เพื่อให้มั่นใจว่าการประเมินนั้น ๆ ได้ให้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือ

โดยสรุปการประเมินอภิมานมีจุดเด่นหลายประการ *ประการแรก* เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความมั่นใจในผลการประเมินว่ามีความถูกต้องน่าเชื่อถือเพียงใด ทำให้ผู้บริหารมีความมั่นใจที่จะนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ *ประการที่สอง* เป็นกระบวนการที่ทำให้ผลการประเมินมีความถูกต้องมากขึ้น เนื่องจากการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานซ้ำ *ประการที่สาม* เป็นกระบวนการที่ช่วยยกระดับคุณภาพมาตรฐานของการประเมินให้มีความเป็นศาสตร์มากขึ้น เนื่องจากระบบการตรวจสอบคุณภาพในทุกขั้นตอน *ประการที่สี่* เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาและเพิ่มทักษะการประเมินแก่ผู้ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานให้มากขึ้นด้วยการเรียนรู้จากจุดบกพร่องต่างๆ ที่นักประเมินอภิมานนำเสนอ สำหรับจุดด้อยของการประเมินอภิมานแทบจะไม่ปรากฏ เว้นแต่เป็นเรื่องของข้อจำกัดด้านทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงานที่ต้องสิ้นเปลืองมากขึ้น ทั้งเวลา งบประมาณค่าใช้จ่าย และบุคคลที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน แต่ค่าใช้จ่ายเหล่านั้นนับว่าคุ้มค่าเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับ

6.3 ประเภทของการประเมินอภิมาน

Bustelo (2004) ได้จัดประเภทของการประเมินอภิมาน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา 4 มิติ มิติแรกเป็นมิติเกี่ยวกับบทบาทของการประเมินอภิมาน มิติที่สองเป็นมิติเกี่ยวกับช่วงเวลาของการประเมินอภิมาน มิติที่สามเป็นมิติที่เกี่ยวกับผู้ทำการประเมินอภิมาน และมิติที่สี่เป็นมิติเกี่ยวกับเนื้อหาสาระหรือระยะเวลาของการประเมินอภิมาน

มิติแรก บทบาทของการประเมินอภิมาน (role of meta-evaluation)

1) การประเมินอภิมานความก้าวหน้า (formative meta-evaluation) เป็นการประเมินในส่วนของการวางแผนงานประเมินในช่วงที่กำลังดำเนินการประเมิน กระบวนการประเมินอภิมานแบบนี้จะช่วยให้สำนักประเมินวางแผน ทำการประเมิน ปรับปรุง ดีความ และรายงานสิ่งเกี่ยวกับการประเมิน จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับปรับปรุงการออกแบบการประเมินและการนำสู่การปฏิบัติระหว่างที่กำลังดำเนินการประเมิน

2) การประเมินอภิมานผลสรุป (summative meta-evaluation) เป็นการประเมินหลังสิ้นสุดการประเมินและช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มองเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของการประเมิน และช่วยตัดสินคุณภาพและความคุ้มค่าตามมาตรฐานของการปฏิบัติงานด้านการประเมิน การประเมินอภิมานผลสรุปจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินภาพรวมของกระบวนการประเมินทั้งหมด และให้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสมรรถนะเชิงเทคนิคของนักประเมินปฐมภูมิ (primary evaluator) หรือนักประเมินเดิม (original evaluator)

มิติที่สอง ช่วงเวลาของการดำเนินงาน (moment of meta-evaluation)

การประเมินอภิมานเมื่อจำแนกตามช่วงเวลาของการดำเนินงานจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การประเมินอภิมานก่อนมีกระบวนการประเมิน (ex-ante meta-evaluation หรือ provaluation) และการประเมินอภิมานระหว่างดำเนินการประเมินหรือการประเมินย้อนหลังเมื่อทำการประเมินเสร็จสิ้น (ex-post facto meta-evaluation หรือ retrovaluation)

มิติที่สาม หน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบการประเมินอภิมาน (agent in charge of meta-evaluation)

1) การประเมินอภิมานภายใน (internal meta-evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินอภิมานที่ดำเนินการโดยตัวนักประเมินเอง กล่าวคือนักประเมินทำการควบคุมคุณภาพ (quality control) การปฏิบัติงานของตนเอง

2) การประเมินอภิมานภายนอก (external meta-evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินอภิมานโดยบุคคลที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินนั้น ๆ มาก่อนเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ (credibility) ให้กับการรายงานผลการประเมิน

มิติที่สี่ เนื้อหาที่ทำการประเมินอภิมานหรือระยะเวลาของการประเมินอภิมาน (content or evaluation phase of meta-evaluation)

1) การประเมินอภิมานแบบของการประเมิน (design meta-evaluation) เป็นการประเมินอภิมานเกี่ยวกับการกำหนดแนวคิดเหตุผล จุดมุ่งหมาย การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวางแผนการประเมิน การประเมินอภิมานแบบของการประเมินควรให้คำตอบที่สนองตอบต่อ

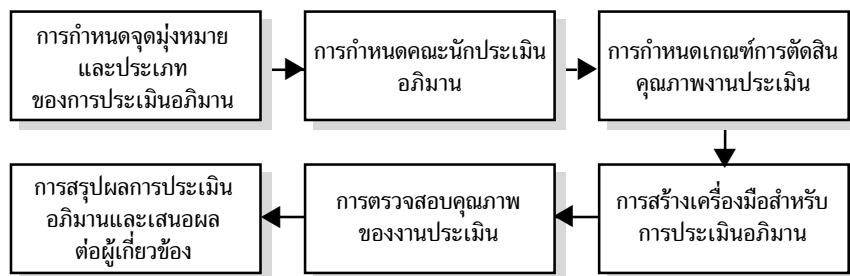
การใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาปรับปรุง การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

2) การประเมินอภิมานกระบวนการประเมิน (process meta-evaluation) เป็นการประเมินอภิมานขั้นการนำแผนการประเมินสู่การปฏิบัติ ครอบคลุมปัญหาอุปสรรคในการประเมิน การปรับแผนการประเมิน ประสิทธิภาพของทีมงานประเมิน

3) การประเมินอภิมานผลผลิต/ผลลัพธ์จากการประเมิน (result meta-evaluation) เป็นการประเมินผลงานสุดท้ายซึ่งเป็นข้อสรุปที่สะท้อนความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลของรายงานการประเมิน และการส่งผลการประเมินตรงเวลา

6.4 ขั้นตอนการประเมินอภิมาน

ขั้นตอนการประเมินอภิมานประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายและประเภทของการประเมินอภิมาน การกำหนดคณณิกประเมินอภิมาน การกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของงานประเมิน การสร้างเครื่องมือสำหรับการประเมินอภิมาน การตรวจสอบคุณภาพของงานประเมิน การสรุปผลการประเมินอภิมานและการนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้อง ดังปรากฏในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนของการประเมินอภิมาน

ที่มา: สุวิมล ว่องวาณิช (2548)

6.5 มาตรฐานการประเมิน

Stufflebeam และคณะ ได้พัฒนามาตรฐานการประเมินสำหรับให้นักประเมินทั่วไปใช้เป็นกรอบในการตรวจสอบคุณภาพของการประเมิน โดยมีทั้งหมด 4 มาตรฐาน (Stufflebeam, 2005) ดังต่อไปนี้

1. มาตรฐานด้านอรรถประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standards) ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอย่างรู้ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้จริง โดยเฉพาะถ้าสามารถให้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคล ก็จะยิ่งเป็นประโยชน์มากขึ้น

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) วิธีการที่ใช้ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง ประหยัด คุ่มค่า และเหมาะสม

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การประเมิน คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ไม่ทำให้การประเมินก่อให้เกิดผลเสียหายนับกับผู้ใด

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้อง ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดได้จริง มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการเสนอผลการประเมินถูกต้อง และผลการประเมินมีความเป็นปรนัย

6.6 การประเมินอภิมานกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษา

เป็นระบบที่สถาบันแต่ละแห่งกำหนดขึ้น และมีการบริหารระบบเพื่อให้สถาบันมีการพัฒนาจนได้ผลบรรลุตามเป้าหมายที่พึงประสงค์ ในระบบการประกันคุณภาพภายในจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบการประเมินภายใน (internal evaluation) ที่สามารถให้ข้อมูลที่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การออกแบบระบบการประเมินภายในจึงต้องให้ความสำคัญกับการนิยามตัวบ่งชี้ การกำหนดแหล่งข้อมูล เครื่องมือจัดเก็บข้อมูล เทคนิควิธีที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ช่วงเวลาการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ประมวลผล และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ (criteria) ที่กำหนด เนื่องจากความถูกต้องของผลการประเมินขึ้นอยู่กับความถูกต้องเหมาะสมของข้อมูลที่จัดเก็บ ดังนั้นในระบบการประเมินภายในจึงควรกำหนดให้การประเมินนิเทศเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้มั่นใจในผลการประเมินที่นำเสนอ โดยสามารถออกแบบให้เป็นการประเมินนิเทศภายใน (internal meta-evaluation) ที่ดำเนินการโดยผู้รับผิดชอบภายในสถาบัน หรือการประเมินนิเทศภายนอก (external meta-evaluation) โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่สถาบันแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจสอบ ทั้งนี้สามารถดำเนินการได้ทั้งการประเมินนิเทศความก้าวหน้า (formative meta-evaluation) หรือการประเมินนิเทศผลสรุป (summative meta-evaluation)

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (บรรณาธิการ). (2549). การประเมินนิเทศ: วิธีวิทยาและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). หลักสูตรนักประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2549). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา.
- สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). คู่มือฝึกอบรมผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา.
- สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. (2546). คู่มือหลักสูตรฝึกอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย (ระดับคณะวิชา/หน่วยงานเทียบเท่า).

ภาษาอังกฤษ

- Bustelo, M. (2004). *Metaevaluation as a tool for improvement and development of the evaluation function in public administration*. Retrieved 05/03/2004 from <http://www.google.co.th/search?q=cache:NcDEKyOOKjyJ:www.europeanevalua>
- Kelsey, K.D. (2005). *Metaevaluation or who watches the watchman?* Power Point of AGED 6223 Program Evaluation. Adult Programs in Agricultural and Extension Education. Oklahoma State University. Retrieved 12/21/2005 from <http://www.okstate.edu/ag/agedcm4h/academic/aged6223/power/meta.ppt..>
- Scriven, M. (1991). *Evaluation thesaurus*. (fourth ed.). Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.
- Stufflebeam, D.L. (2000). The methodology of metaevaluation as reflected in metaevaluations by the Western Michigan University Evaluation Center. *Journal of Personnel Evaluation in Education*. 14(1): 95-125.
- Stufflebeam, D.L. (2005). *Guiding principles checklist*. Retrieved 3/01/2006, from <http://www.wmich.edu/~evalctr/checklists/>.

ภาคผนวก 1

แบบรายงานผลการประเมินคุณภาพ

แบบรายงานผลการประเมินคุณภาพ

1. รายนามคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (พร้อมลายเซ็น)
2. บทนำ
 - สรุปข้อมูลพื้นฐานของสถาบัน (จุดเน้น, สัณฐานโดยย่อ)
3. วิธีประเมิน
 - 3.1 การวางแผนและการประเมิน
 - การเตรียมการและวางแผนก่อนตรวจเยี่ยม
 - การดำเนินการระหว่างตรวจเยี่ยม (ศึกษาเอกสาร/เยี่ยมชมสภาพจริง/สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย)
 - การดำเนินการหลังตรวจเยี่ยม
 - 3.2 วิธีการตรวจสอบความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูล
4. ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ (รายงานตามตารางที่ ป.1)
5. ผลการประเมินตามองค์ประกอบคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษา
 - 5.1 สรุปผลการประเมิน (รายงานตามตารางที่ ป.2 และ ตารางที่ ป.3)
 - 5.2 จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะของแต่ละองค์ประกอบและมาตรฐาน (ระบุจุดเด่น วิธีปฏิบัติและผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี หรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ตลอดจนเงื่อนไขของความสำเเร็จ ระบุจุดที่ควรพัฒนา พร้อมทั้งสาเหตุของปัญหา และข้อเสนอแนะ)
6. ภาคผนวก
 - ตารางการตรวจเยี่ยม
 - บันทึกภาคสนาม

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹		บรรลุเป้าหมาย (4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ)	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์ (% หรือ สัดส่วน)			
		ตัวหาร				
ตัวบ่งชี้ 1.1						
ตัวบ่งชี้ 1.2						
ตัวบ่งชี้ 2.1						
ตัวบ่งชี้ 2.2						
ตัวบ่งชี้ 2.3						
ตัวบ่งชี้ 2.4						
ตัวบ่งชี้ 2.5						

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

[]

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹		บรรลุเป้าหมาย (4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ)	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์ (% หรือ สัดส่วน)			
		ตัวหาร				
ตัวบ่งชี้ 2.6						
ตัวบ่งชี้ 2.7						
ตัวบ่งชี้ 2.8						
ตัวบ่งชี้ 2.9						
ตัวบ่งชี้ 2.10						
ตัวบ่งชี้ 2.11						

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹		บรรลุเป้าหมาย 4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง ตัวหาร	ผลลัพธ์ (%หรือสัดส่วน)			
ตัวบ่งชี้ 2.12						
ตัวบ่งชี้ 2.13						
ตัวบ่งชี้ 3.1						
ตัวบ่งชี้ 3.2						
ตัวบ่งชี้ 4.1						
ตัวบ่งชี้ 4.2						

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

[]

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹			บรรลุเป้าหมาย 4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง ตัวหาร	ผลลัพธ์ (%หรือสัดส่วน)				
ตัวบ่งชี้ 4.3							
ตัวบ่งชี้ 4.4							
ตัวบ่งชี้ 4.5							
ตัวบ่งชี้ 5.1							

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹		บรรลุเป้าหมาย 4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์ (% หรือ สัดส่วน)			
ตัวบ่งชี้ 5.2						
ตัวบ่งชี้ 5.3						
ตัวบ่งชี้ 5.4						
ตัวบ่งชี้ 5.5						

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขวที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

[]

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹		บรรลุเป้าหมาย 4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์ (%หรือสัดส่วน)			
ตัวบ่งชี้ 6.1						
ตัวบ่งชี้ 6.2						
ตัวบ่งชี้ 6.3						
ตัวบ่งชี้ 7.1						
ตัวบ่งชี้ 7.2						
ตัวบ่งชี้ 7.3						
ตัวบ่งชี้ 7.4						
ตัวบ่งชี้ 7.5						
ตัวบ่งชี้ 7.6						

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขวที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹			บรรลุเป้าหมาย 4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์ (% หรือ สัดส่วน)	ตัวหาร			
ตัวบ่งชี้ 7.7							
ตัวบ่งชี้ 7.8							
ตัวบ่งชี้ 7.9							
ตัวบ่งชี้ 8.1							
ตัวบ่งชี้ 8.2							

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

[]

ตารางที่ ป.1 ผลการประเมินรายตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ต่อ)

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เป้าหมาย ¹	ผลการดำเนินงาน ¹			บรรลุเป้าหมาย 4 = บรรลุ X = ไม่บรรลุ	คะแนนประเมิน (เกณฑ์ สกอ.)	หมายเหตุ (เช่น เหตุผลของการประเมิน ที่ต่างจากที่ระบุใน SAR)
		ตัวตั้ง	ผลลัพธ์ (% หรือ สัดส่วน)	ตัวหาร			
ตัวบ่งชี้ 9.1							
ตัวบ่งชี้ 9.2							
ตัวบ่งชี้ 9.3							

¹ ให้ระบุเป็นตัวเลขที่สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ใช้ประเมินสำหรับตัวบ่งชี้ต่างๆ เช่น ระบุเป็นคำร้อยละ หรือระบุเป็นสัดส่วน หรือระบุเป็นคะแนน หรือระบุเป็นจำนวน หรือระบุเป็นข้อ หรือระบุเป็นระดับ

ตารางที่ ป.2 ผลการประเมินตามองค์ประกอบคุณภาพ

องค์ประกอบ คุณภาพ	คะแนน				ผลการประเมิน ≤ 1.50 = การดำเนินงานของสถาบันยังไม่ได้คุณภาพ 1.51 – 2.00 = การดำเนินงานของสถาบันได้คุณภาพในระดับพอใช้ 2.01 – 2.50 = การดำเนินงานของสถาบันได้คุณภาพในระดับดี 2.51 – 3.00 = การดำเนินงานของสถาบันได้คุณภาพในระดับดีมาก	หมายเหตุ
	การประเมินเฉลี่ย					
	I	P	O	รวม		
องค์ประกอบที่ 1						
องค์ประกอบที่ 2						
องค์ประกอบที่ 3						
องค์ประกอบที่ 4						
องค์ประกอบที่ 5						
องค์ประกอบที่ 6						
องค์ประกอบที่ 7						
องค์ประกอบที่ 8						
องค์ประกอบที่ 9						
เฉลี่ยรวมทุกตัวบ่งชี้ ของทุกองค์ประกอบ						

ตารางที่ ป.3 ผลการประเมินตามมาตรฐานการอุดมศึกษา

มาตรฐาน อุดมศึกษา	คะแนน				ผลการประเมิน ≤ 1.50 = การดำเนินงานของสถาบันยังไม่ได้คุณภาพ 1.51 – 2.00 = การดำเนินงานของสถาบันได้คุณภาพในระดับพอใช้ 2.01 – 2.50 = การดำเนินงานของสถาบันได้คุณภาพในระดับดี 2.51 – 3.00 = การดำเนินงานของสถาบันได้คุณภาพในระดับดีมาก	หมายเหตุ
	การประเมินเฉลี่ย					
	I	P	O	รวม		
มาตรฐานที่ 1						
มาตรฐานที่ 2 ก						
มาตรฐานที่ 2 ข						
มาตรฐานที่ 3						
เฉลี่ยรวมทุกตัวบ่งชี้ ของทุกมาตรฐาน						

หมายเหตุ : รายงานควรมีความยาว 15-20 หน้ากระดาษ A4 ไม่รวมภาคผนวก

ภาคผนวก 2
ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการ

**ตัวอย่าง แบบตรวจสอบรายการการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินมาตรฐาน
และตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายใน**

	ข้อรายการ	ใช่	ไม่ใช่
ก	การเก็บข้อมูลและการประมวลผล		
1	มีการทำความเข้าใจตรงกันและชัดเจนในนิยามของตัวบ่งชี้		
2	จัดเก็บข้อมูลที่ตรงตามนิยามของตัวบ่งชี้		
3	จัดเก็บข้อมูลตรงกับช่วงเวลาที่กำหนด (ภาคการศึกษา ปีงบประมาณ)		
4	มีการจัดเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกตัวบ่งชี้		
5	มีเทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (เช่น การสัมภาษณ์ ผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความรู้สึก ความคิดเห็น คุณภาพการปฏิบัติ งาน) ตรงตามสภาพจริง		
6	มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (clean data) และการจัดการ (ทดแทน) ข้อมูลที่สูญหาย (missing data) อย่างเหมาะสม		
7	มีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลถูกต้องตามวิธีการที่กำหนด		
8	มีการตรวจสอบความถูกต้องของผลการประเมินก่อนจัดทำรายงาน การประเมิน		
ข	การจัดทำรายงานการประเมิน		
9	มีการเขียนรายงานผลการประเมินสอดคล้องกับข้อมูลหลักฐาน ที่ปรากฏ		
10	มีการเขียนรายงานที่กระชับ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย		
11	มีการเขียนรายงานในรูปแบบตามที่กำหนด		
12	มีรายงานการประเมินที่มีเนื้อหาครบถ้วน ครอบคลุม ผลการประเมิน จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา ข้อเสนอแนะ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ หน่วยงานต่อไป และวิธีปฏิบัติที่ดี (ถ้ามี) นวัตกรรม(ถ้ามี)		
13	มีการเขียนรายงานการประเมินที่แสดงถึงเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทั้งในเชิงบวกและ เชิงลบของสถาบันในแต่ละองค์ประกอบ		
14	จัดทำรายงานผลการประเมินเสร็จทันเวลา		

คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา (ค.ป.อ.)

* * * * *

ประธานกรรมการ	เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นายกฤษฎพงศ์ กิตติกร)
รองประธานกรรมการ	รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นางสาวจิรณี ตันติรัตนวงศ์)
กรรมการ	
ศาสตราจารย์กิตติชัย วัฒนานิก	ศาสตราจารย์เทียนฉาย กีระนันท์
ศาสตราจารย์กิตติคุณสมหวัง พิธิยานุวัฒน์	ศาสตราจารย์อรรถพล วิริยะกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิมนต์ ศรีจาด	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัญญา การพานิช
นายประสิทธิ์ ตันสุวรรณ	นางสาวปราณี พรหมวิเชียร
กรรมการและเลขานุการ	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและ ประเมินผลอุดมศึกษา (นางวราภรณ์ สีหนาท)
ผู้ช่วยเลขานุการ	เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (นางอรสา ภาวิมล) เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (นางสาวนุชนา รื่นอบเชย)

คณะกรรมการดำเนินการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา

* * * * *

อนุกรรมการที่ปรึกษา	รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นางสาวจิรณี ตันติรัตนวงศ์)
ประธานอนุกรรมการ	ศาสตราจารย์กิตติชัย วัฒนานิก
อนุกรรมการ	
รองศาสตราจารย์ชัย จาตุรพิทักษ์กุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินดา งามสุทธิ
รองศาสตราจารย์ศรีสมรัก อินทุจันทร์ยง	นายชูศักดิ์ เตชะวิเศษ
ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา	(นางวราภรณ์ สีหนาท)
อนุกรรมการและเลขานุการ	เจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานและ ประเมินผลอุดมศึกษา (นางอรสา ภาวิมล)
ผู้ช่วยเลขานุการ	เจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานและประเมินผล อุดมศึกษา (นางสาวนุชนา รื่นอบเชย) เจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานและประเมินผล อุดมศึกษา (นางสาวนพรัตน์ ประสาทเขตการณ์)